

หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย
The Development of Integrated Curriculum on Art
Subject Group for Mathayomsuksa I
Students Nongjeksoy School

ณรัตน์ธนพร อันทะศรี (Narutthanapron Untasri) *
ปริญญา ทองสอน (Parinya Thongsorn) **
วิชิต สุรัตน์เรืองชัย (Vichit Surutlueangchai) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย 2) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติด้านศิลปะของนักเรียน โดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชากลุ่มสาระศิลปะของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2553 นักเรียนจำนวน 24 คน ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติด้านศิลปะ แบบวัดเจตคติของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ได้หลักสูตรบูรณาการที่มีคุณภาพ หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วนมีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้
2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร ชี้ให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติหลังทดลองใช้หลักสูตรในระดับดีมาก และนักเรียนมีเจตคติที่มีต่อการเรียน ตามหลักสูตรบูรณาการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

Keywords: Integrated Curriculum on Art

* นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** รองศาสตราจารย์ สาขาภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to development of integrated curriculum on Art subject group For Mathayomsuksa I students in Nongjeksoy School, 2) to compare learning achievement of the students who studied in this curriculum, 3) to practical skill of the students who studied in this curriculum and 4) to study the working attributes of the students who studied in this curriculum. The 4 steps of the integrated curriculum development procedure are as follows: background data survey, curriculum development, curriculum implementation and curriculum evaluation. The sample used in this research consisted of 24 Mathayomsuksa I students at Nongjeksoy School, Chanthaburi Province, in the academic year of 2010. The sample, derived by Purposive sampling, The instruments used for this research were integrated curriculum on Art subject group, an achievement test, performance tests and attitude scale. The data were analyzed through use of mean, standard deviation, t-test and the percentage.

The results were as follows:

1. The local integrated curriculum was rated at a quality. The components of the integrated curriculum were complete, and appropriate for local communities. Also the integrated curriculum could be applied for teaching and learning.
2. The efficiency of the integrated curriculum was 83.99/81.27 which was high that the Set criteria of 80/80

The students' achievement for post-test was significantly higher than that of the pre-test ($p < .05$). The students' performance for the post-test was highly level. The students' attitude towards the integrated curriculum, on average, at 4.25 level, revealed in the post-test was good satisfied.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard based Curriculum) มีจุดหมายที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้มี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 3 สาระ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งแต่ละสาขามีลักษณะแตกต่างกันไปตามแนวทางการแสดงออกและการรับรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สำหรับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ มุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้รู้จักแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ จากแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างเพียงพอ และเกิดการเรียนรู้ให้ได้มีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งนอกสถานศึกษาด้วย กลุ่มสาระศิลปะมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ และสามารถคิดสร้างสรรค์ และวิเคราะห์ วิจัยค้น แก่ปัญหา และทำสิ่งที่แตกต่างให้ดีขึ้น (อรวรรณ ขมวัฒนา, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ วิมลศรี อุปรมย์ (2553, หน้า 305-306) กล่าวว่าแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ควรจะศึกษาวิธีการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้ง 3 ด้าน ตรงตามหลักการทางการให้การศึกษาคือ ความรู้ เจตคติ และกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และศิลปะ ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เผชิญอยู่คือการจัดการเรียนการสอนแบบแยกส่วน ซึ่งเห็นอย่างชัดเจนในระบบโรงเรียน ด้วยการแยกสอนเป็นวิชา ๆ โดยไม่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ส่งผลให้นักเรียนต้องจดจำเนื้อหา หรือเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ซึ่งแยกออกจากกันอย่างมากมายทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา ระหว่างวิชาได้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549) หลักสูตรการเรียนการสอนในประเทศที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการสอนที่บูรณาการอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามที่จะจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ เนื่องจากชีวิตของคนต้องดำเนินชีวิตแบบบูรณาการตลอดเวลา เรื่องราวในชีวิตไม่สามารถแยกออกเป็นเรื่องๆได้เหมือนวิชาที่เรียน ดังนั้นจึงต้องมีการบูรณาการหลักสูตรที่จะสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเรียนรู้อย่างมีความหมาย ในปัจจุบันมีความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายจึงไม่สามารถที่จะสอนได้หมด การบูรณาการสามารถเลือกเรื่องที่มีประโยชน์ มาผสมผสานให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งไม่มีหลักสูตรวิชาใดที่เป็นความรู้สำเร็จรูป (วารสารวิชาการ, 2546)

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีโอกาส ได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของกิจกรรม จนเกิดการเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองในลักษณะของการบูรณาการ ทั้งหลักสูตรโดยหลอมรวมเนื้อหาองค์ความรู้แขนงต่าง ๆ และกระบวนการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน จะส่งผลให้เกิดเป็นพัฒนาการที่ยั่งยืน ในหมู่ผู้เรียนสืบไป (อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ, 2544) สอดคล้องกับ ขนาธิป พรกุล (2552) ที่กล่าวว่า การบูรณาการไม่ใช่วิธีสอน แต่เป็นวิธีการที่นำมาใช้เมื่อต้องการทำอะไรหลายอย่างพร้อมกัน เพื่อทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้งสามารถเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้ ยังสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2553, หน้า 3) ที่ว่า ในยุคสังคมเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนต้องทำให้เด็กไทยมีคุณภาพชีวิตที่จะอยู่ได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development) มีความสำคัญจึงต้องเริ่มการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเน้นการสร้างห้องเรียนให้มีคุณภาพ ห้องเรียนแห่งความคิด สุโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนแห่งการคิด กล่าวได้ว่า การจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการ และเป็นในทิศทางเดียวกันกับ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integred Instruction) ถ้าจะให้ได้ผลดีและประสบความสำเร็จมากที่สุด ครูผู้สอนควรพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ (Intergrated Curriculum) ขึ้นใช้ในชั้นของตนเอง เพราะหลักสูตรบูรณาการจะมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องสัมพันธ์และมีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียนมากกว่า ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในที่อยากจะเรียนมากกว่า และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนแยกเป็นรายวิชาตามหลักสูตรแบบเดิม

กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการนำเนื้อหา สาระการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และ

สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีหลายรูปแบบ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้หลาย ๆ ด้านประกอบกันและช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้านความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปพร้อมๆกัน เปิดโลกทัศน์ของทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนให้กว้างขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะด้านเฉพาะทางช่วยให้การเรียนรู้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีความคิด และมุมมองที่กว้างขึ้น ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีความหมาย สามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เปิดศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างไม่จำกัด ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้ภูมิปัญญาและชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

ด้วยเหตุแห่งความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อยรอบที่ 2 ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการสอนของครูในมาตรฐานที่ 9 โดยแนะนำให้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ของครู (องค์การมหาชน, 2549) รวมทั้งสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย มีจำนวนครูไม่เพียงพอ ส่งผลให้ครูหนึ่งคนทำการสอนหลายรายวิชา และจำนวนมากเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา และได้เรียนรู้ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรบูรณาการ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อยขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติด้านศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียน ที่เรียนตามหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design โดยกำหนดดังนี้

ทดสอบ ก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบ หลังเรียน
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสอนแบบโครงงาน

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำนวน 278 คน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย 24 คน โรงเรียนบ้านวังไม้แดง จำนวน 76 คนโรงเรียนบ้านเนินจำปา จำนวน 80 คน โรงเรียนบ้านโคกวัด จำนวน 19 คน และโรงเรียนวัดขุนช่อง จำนวน 79 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย ตำบลเขาวงกต

อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี จำนวน 24 คน ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพราะระยะทางของโรงเรียนห่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบวัดทักษะการปฏิบัติด้านศิลปะ
4. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติการใช้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ต่อผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
2. ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจ
3. ทำการทดลอง ด้วยสอนตามหลักสูตรบูรณาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วย 16 ชั่วโมง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 24 คน โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ในขณะที่สอนประเมินโดยใช้แบบวัดทักษะการปฏิบัติด้านศิลปะ
4. หลังการทดลอง ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจ และใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย
2. แบบสังเกตทักษะทางด้านศิลปะ โดยใช้ค่าสถิติ t-test

3. แบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอดคล้องกับสภาพในชุมชน สังคมและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ศิลปะ 3 สาระ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ สาระการเรียนรู้ดนตรี สาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นหลักสูตรที่ใช้ได้ และมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการจัดเตรียมเพื่อกำหนดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ผลการสำรวจข้อมูลจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดลำดับตามความต้องการคือ การประกอบอาชีพสวนยางพารา อาชีพปลูกมะม่วงหิมพานต์ อาชีพปลูกมันสำปะหลัง ผลการสัมภาษณ์จากบุคคลในชุมชน พบว่าความเป็นมาของอำเภอแก่งหางแมว เป็นชุมชนที่มาจากหลายพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยคนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ คนในจังหวัดระยอง จังหวัดสระแก้ว และคนอพยพซึ่งมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเด่นของอำเภอ มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ซึ่งจะเห็นได้จากมีอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา เขาวง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าสงวน ทั้ง 4 ตำบล คือ ตำบลแก่งหางแมว ตำบลขุนช่อง ตำบลสามพี่น้อง ตำบลพวา มีเพียง 1 ตำบลที่ไม่ใช่พื้นที่ป่าสงวน คือตำบลเขาวงกต อาชีพของคนในชุมชนเรียงลำดับดังนี้ สวนยางพาราปลูกมันสำปะหลัง

ปลูกมะม่วงหิมพานต์ ปลูกสับปะรด สวนผลไม้ทุเรียน และอาชีพรับจ้างทั่วไปทางด้านวัฒนธรรม ไม่ปรากฏ มีแต่ตำนานที่เล่าของคนในชุมชนว่า เคยเป็นที่แหล่ง ซ่องสุ่มของโจรผู้ร้าย เนื่องจากเป็นป่าสงวนทำให้การสัญจร ไปมาไม่สะดวก จึงไม่ค่อยมีคนมาอยู่ในชุมชน เมื่อมีคนมา ปลูกยางและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน จึงทำให้มีคน เข้ามาอาศัยในอำเภอแก่งหางแมวมากขึ้น

2. การสร้างหลักสูตร การดำเนินงานใน ขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูล พื้นฐานที่ได้ศึกษาไว้แล้ว โดยมีการดำเนินการ คือ ร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบ คุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ การร่างหลักสูตรและ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของเนื้อหาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องการประกอบอาชีพ ยางพารา กำหนด แนวทางในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลหลักสูตร

3. การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการดำเนินการทดลองการดำเนินงาน ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ซึ่งมีผลการใช้ หลักสูตร ดังนี้

ผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้นำหลักสูตร บูรณาการไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย ตำบลเขาวงกต อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 24 คน ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังการทดลองใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหลังทดลองใช้หลักสูตร บูรณาการ ผู้เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะสูงกว่า ก่อนใช้หลักสูตรหลักสูตร บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติของผู้เรียนโดยใช้ หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าทักษะทางด้าน นาฏศิลป์ ทักษะทางด้านดนตรีและทักษะทางด้านทัศนศิลป์ ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการศึกษาเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.70

จากการวิจัยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากเนื้อหาในหลักสูตรมีการบูรณาการสาระ นาฏศิลป์ ดนตรี และทัศนศิลป์ และมีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออก ส่งเสริมทักษะปฏิบัติซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของกลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ รวมทั้งและมีเนื้อหาที่ผสมผสาน เนื้อหาท้องถิ่นผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในท้องถิ่น ของตน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูควมจัดกลุ่มแบบคละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้

2) สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตร บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ไปปรับใช้จัดการ เรียนการสอนให้นักเรียนในระดับอื่น ๆ ทำได้โดยปรับ กิจกรรมให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและวัยของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2549). **“2549 ปีแห่งการปฏิรูป การเรียนการสอน”**. ในเอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชนาธิป พรกุล. (2552). **การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคณะ. (2553). **การสอนคิดด้วยโครงการงานการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลศรี อุปรมย์. (2553). **นาฏกรรมและการละคร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **วารสารวิชาการ**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). **การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- _____. (2546). **การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขาวลิต ชูกำแพง. (2551). **การประเมินการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **รายงานผลการวิจัยและติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- อรรวรรณ ขมวัฒนา. (2546). **คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ 12 ชั้นปี**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของครูสภา.
- อรรถัย มูลคำ และคณะ. (2544). **Child centred: storyline method: การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: ที. พี. พรินท์.